

Fakta om flexafregning

Hvorfor udrulles flexafregning?

Flexafregning betyder, at alle elforbrugere får en mere fair elpris. Det sker, fordi det bliver muligt for elselskaberne at afregne elforbrug på timebasis. Dermed får elforbrugere en mere retvisende pris på deres forbrug af strøm, da prisen følger elprisen på elmarkedet i netop den time strømmen forbruges.

Når strøm bruges på tidspunkter, hvor vindmøller og solceller leverer store mængder el til systemet, giver det anledning til lavere omkostninger og dermed også en lavere elregning for den enkelte forbruger. Samtidig kan der, hvis forbrug af strøm flyttes fra dyre til billige timer, indpasses mere vedvarende energi (fra fx solceller og vindmøller) i vores elsystem. Et fleksibelt elforbrug vil også kunne mindske presset på elnettet i spidsbelastningssituationer, hvilket kan reducere behovet for dyre investeringer i elsystemet og spare alle elforbrugere for ekstra omkostninger hertil.

Flexafregning er derfor et vigtigt skridt på vejen mod et fleksibelt elmarked, der både vil understøtte den grønne omstilling og være til gavn for forbrugerne.

Baggrund om flexafregning

I 2013 vedtog et bredt flertal i Folketinget en ændring af elforsyningsloven¹, herunder elforsyningslovens § 20, stk. 2. Bestemmelsen fastslår, at energi-, forsynings- og klimaministeren, efter forelæggelse for et af Folketinget nedsat udvalg, kan fastsætte regler om udskiftning eller opgradering til fjernaflæste målere.

Planerne om målerudskiftningen blev forelagt Klima-, Energi- og Bygningsudvalget, og efterfølgende udstedte Energistyrelsen bekendtgørelse om fjernaflæste elmålere og måling af elektricitet for slutforbruget². Heraf fremgår, at der inden udgangen af 2020 skal udrulles fjernaflæste elmålere - og dermed også flexafregning - til alle elforbrugere, herunder også til solcelleejere. Udrulningen af fjernaflæste målere følger desuden EU's eldirektiv.

De første årsnettoafregnede egenproducenter kunne overgå til flexafregning fra den 1. januar 2019. Flexafregning vil løbende blive udrullet i henhold til de enkelte netselskabers udrulningsplaner. For den enkelte solcelleejer vil overgangen til flexafregning således ske senest ved udgangen af 2020, når alle netselskaber skal

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

¹ LOV nr 642 af 12-06-2013 - <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=152305>

² BEK nr 1358 af 03-12-2013 - <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=160434>

have afsluttet udrulningen. De berørte kunder vil blive varslet af deres pågældende elleverandør, inden dette sker.

Energistyrelsen har efter ønske fra energi-, forsynings- og klimaministeren undersøgt, om de årsnettoafregnede egenproducenter kunne undtages for flexafregning. Analysearbejdet konkluderede dog, at dette juridisk og økonomisk ikke ville være muligt. Dette blev blandt andet konkluderet på baggrund af en afgørelse fra Landskatteretten, der fastslog, at nettoafregning af moms på selve elindkøbet ikke længere kunne opretholdes. Se Energistyrelsens pressemeddelelse herom: <https://presse.ens.dk/pressreleases/flexafregning-afklarings-for-solcelleejere-2525804>

Hvad betyder flexafregning for årsnettoafregnede egenproducenter?

- Elregningen består af en række udgifter/priselementer, herunder selve strømmen, lokal nettarif, transmissions-, net- og systemtarif, PSO-tarif og elafgift. Tabellen nedenfor viser, hvilken mængde (kWh) der ligger til grund for afregningen af de forskellige prisenheder for årsnettoafregnede egenproducenter.

	Priselementer på elregningen	Før flexafregning	Efter flexafregning
Køb	Selve strømmen	Årsnetto-forbrug	Hele forbruget fra nettet
	Lokal nettarif	Hele forbruget fra nettet	Hele forbruget fra nettet
	Transmissions-, net- og systemtarif	Årsnetto-forbrug	Årsnetto-forbrug
	PSO-tarif	Årsnetto-forbrug	Årsnetto-forbrug
	Elafgift	Årsnetto-forbrug	Årsnetto-forbrug

Salg	Elspotpris (salgspris time for time)	Årsnetto-overskudsproduktion	Hele produktionen
	60-40 pristillægget	Årsnetto-overskudsproduktion	Årsnetto-overskudsproduktion

Årsnetto-forbrug: Forbrug leveret fra nettet (kWh) minus produktion leveret til nettet (kWh) i løbet af et afregningsår.

Årsnetto-overskudsproduktion: Produktion leveret til nettet (kWh) minus forbrug leveret fra nettet (kWh) i løbet af et afregningsår.

- Som det fremgår af de markerede felter i tabellen ovenfor, ændrer flexafregning kun på håndteringen af køb og salg af selve strømmen.

- Flexafregning ændrer således ikke på afregningen af PSO-tariffen og el-afgiften. Elafgiften samt PSO-tariffen forbliver årsnettoafregnet.
- Forenklet betyder flexafregning, at der nu skal købes og sælges mere strøm.
Førhen var praksis, at det kun var differencen mellem den solgte strøm og den købte strøm i løbet af året, som blev afregnet, og at strømmen dermed blev 'lagret' på elnettet og 'hentet' tilbage igen på et senere tidspunkt inden for et år.
- Med flexafregning kan der opstå en meromkostning for den enkelte egenproducent, som fremkommer af to elementer:
 - Prisforskel på købs- og salgspris af strøm
Der kan være en forskel på den pris, som man sælger strømmen til i én time, og den pris, som man køber strømmen til i en anden time. Denne forskel kan også være til fordel for egenproducenter.
Typisk vil en elhandler dog lægge en margin oveni deres pris til fortjeneste og dækning af omkostninger, der medvirker til en antagelse om en gennemsnitlig højere købspris end salgspris.
 - Moms på køb af strøm
Det gælder generelt, at alle varer, man køber, skal pålægges moms. Derfor skal der pålægges moms på købsprisen af al den strøm, som man forbruger fra det kollektive elnet. Man kan som privatperson ikke modregne moms af dét, som man sælger.
- Langt de fleste årsnettoafregnede solcelleejere vil opleve en meromkostning på 200-500 kr. om året ved overgangen til flexafregning.

Intervalleret for den estimerede meromkostning stammer fra en analyse foretaget af Energinet³, hvor 1.500 tilfældigt udvalgte årsnettoafregnede solcelleejeres forbrug og produktion blev analyseret.

Analysen viser, at omkring 68 procent af solcelleejerne vil opleve en meromkostning mellem 200-500 kr. om året. Omkring 27 procent af solcelleejerne vil få en mindre meromkostning end 200 kroner, mens omkring 3 procent kan opnå en besparelse. Der kan være ganske få solcelleejere, som vil opleve en meromkostning, der er højere end 500 kr.

Den estimerede meromkostning på 200-500 kr. for en årsnettoafregnet solcelleejer vil i praksis i høj grad afhænge af elprisen, samt den enkelte solcelleejers forbrugs- og produktionsmønster.

³ Energinets analyse af meromkostningen (linket downloader en PDF-fil) - <https://energinet.dk/-/media/Energinet/EI-RGD/EI-CSI/Dokumenter/Markedsforskrifter/Metodeanmeldt/Flexafregning-juni-2017/Bilag-1--Energinetdks-metoder-for-flexafregning--Tillg-vedr-rsbaseret-nettoafregning.pdf>

- Nedenfor i figur 1 kan man se et af Energistyrelsen beregnet gennemsnits-eksempel, der bekræfter konklusionen i Energinets analyse. I gennemsnits-eksemplet er meromkostningen ved overgangen til flexafregning estimeret til 406 kr., mens den fortsatte fordel ift. en almindelig elforbruger er estimeret til 6.933 kr. De specifikke forudsætninger herfor er beskrevet under figur 1.
- De årsnettoafregnede solcelleejere kan på lige fod med alle andre elforbrugere omlægge deres forbrug fra dyre til billige timer. Det kan reducere den forventede meromkostning ved overgangen til flexafregning.
- Der er fri konkurrence på det danske elmarked. En elkunde skal derfor selv vælge den elleverandør, der skal levere strøm til kundens forbrug fra det kollektive elnet. Kunder der ikke er tilfreds med deres nuværende elleverandør, kan frit vælge at skifte til en anden.

Hvordan får solcelleejere betaling for strømmen, der leveres til elnettet?

- **Vindstød afregner spotprisen:**
Energinet er gennem den såkaldte aftagepligt forpligtet til at aftage produktionen fra de solcelleanlæg og husstandsvindmøller, der er blevet godkendt til at modtage pristillæg.
Det betyder reelt, at Energinet forpligter sig til at sælge eventuel overskudsproduktion fra anlægget på det danske elmarked og efterfølgende afregne det over for anlægsejeren.

Næsten alle årsnettoafregnede solcelleejere er omfattet af den såkaldte 60/40-ordning, og er dermed omfattet af aftagepligten. På 60/40-ordningen er man for sin årsnettooverskudsproduktion sikret en fast afregningspris på 60 øre/kWh de første 10 år og 40 øre/kWh de følgende 10 år.

Energinet har forpligtelsen og ansvaret for håndteringen af aftagepligten, men kan udlicitere denne opgave. Energinet har gjort dette gennem afholdelse af et EU-udbud, hvor NEAS (nu Centrica) vandt opgaven for håndteringen af den producerede strøm fra de årsnettoafregnede egenproducenter. Herefter har NEAS valgt Vindstød.dk som underleverandør til opgaven.

Vindstød står fra 1. januar 2019 for at afregne den strøm, som årsnettoafregnede solcelleanlæg og husstandsvindmøller på flexafregning producerer til elnettet.

Vindstød oplyser på sin hjemmeside, at spotprisen udbetales hver måned.

Du kan læse mere om udbuddet, NEAS og Vindstød her:

<https://energinet.dk/Om-nyheder/Nyheder/2018/11/27/Vindstod-skalfregne-produktion-fra-85000-solcelle--og-vindmolleejere>.

Uanset hvem, der varetager afregningen af aftagepligten, vil egenproducenten få udbetalt spotprisen i den pågældende time strømmen sælges. Dette fremgår af § 52 i bekendtgørelse om vedvarende energi⁴.

Det er en fordel for den enkelte egenproducent at være en del af den såkaldte aftagepligt, idet Energinet afholder de afledte omkostninger i forbindelse med afregning og balancering af strømmen. Alternativt vil denne udgift skulle afholdes af egenproducenten selv.

- **Energistyrelsen udbetaler eventuelt pristillæg på 60/40-ordningen:** Udbetalingen af pristillæg på 60/40-ordningen forbliver uændret ved overgangen til flexafregning.

Næsten alle årsnettoafregnede solcelleejere er berettiget til pristillæg på den såkaldte 60/40-ordning. På 60/40-ordningen er man for sin årsnettooverskudsproduktion sikret en fast afregningspris på 60 øre/kWh de første 10 år og 40 øre/kWh de følgende 10 år.

Pristillæg udbetales for årsnettooverskudsproduktionen og udgør forskellen mellem den faste afregningspris fratrukket spotprisen.

Hvis den faste afregningspris er 60 øre/kWh, og det vægtede gennemsnit af spotprisen i de timer, hvor man har leveret strøm til det kollektive elnet, udgør fx 35 øre/kWh, vil pristillægget udgøre 25 øre/kWh.

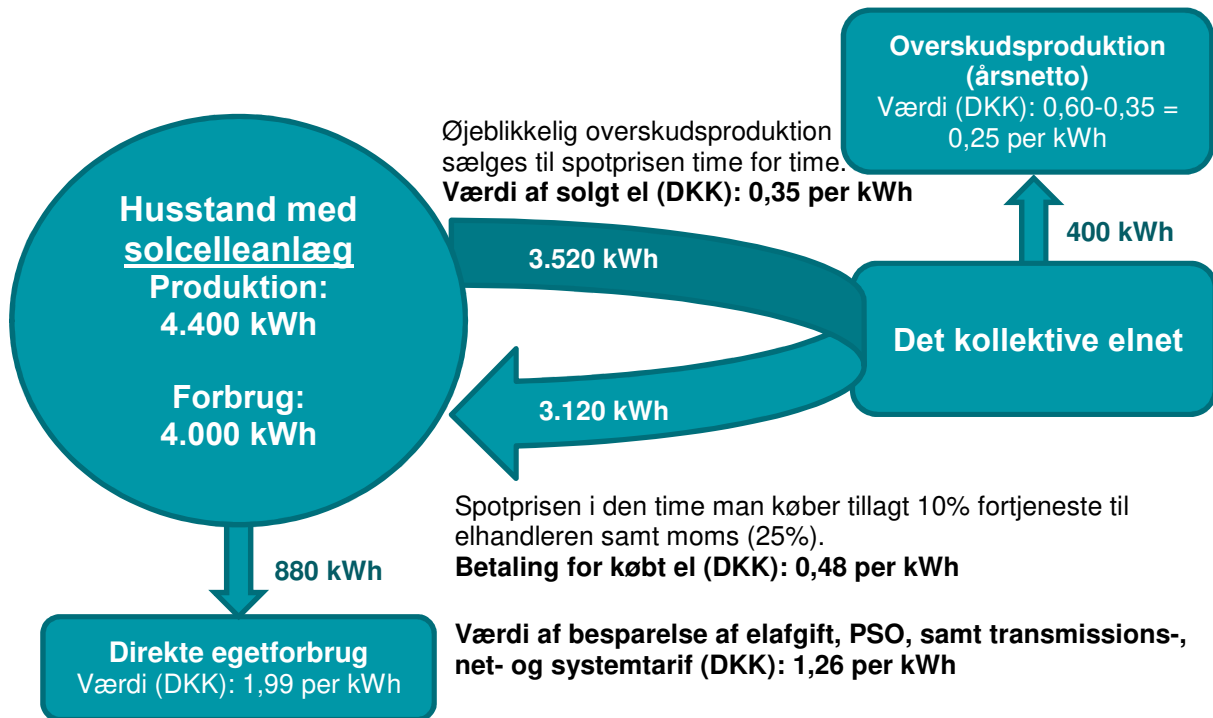
Pristillæg for årsnettooverskudsproduktionen udbetales én gang om året af Energistyrelsen.

Kan man klage over flexafregning?

- Med flexafregning er der tale om et regelsæt, som man er omfattet af, og dermed ikke en konkret administrativ afgørelse. Der er derfor ikke adgang til at klage til en anden administrativ myndighed, som fx Energiklagenævnet, over at være omfattet af flexafregning.

⁴ LBK nr 53 af 18/01/2019 - <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=206533>

Figur 1 – Gennemsnitseksempel for meromkostning og fortsat fordel ved overgangen til flexafregning for årsnettoafregnede solcelleejere

Meromkostning i eksemplet:

$3.120 \text{ kWh} * (0,48 - 0,35) = 406 \text{ kr.}$

Fortsatte fordel i eksemplet:

$880 \text{ kWh} * 1,99 + 400 \text{ kWh} * 0,25 + 3.520 \text{ kWh} * 0,35 + 3.120 \text{ kWh} * 1,26 - 81,25 = 6.933 \text{ kr.}$

Note: Ovenstående er et eksempel udregnet på baggrund af prisantagelser samt Energistyrelsens forudsætninger for et gennemsnitligt anlæg købt i 2012. Elprisen er anført som et årligt gennemsnit, men vil reelt set variere time for time i løbet af året. Omkostningen på 81,25 kr. inkl. moms er en årlig rådighedsbetaling, som egenproducenter skal betale. Der kan læses mere om de specifikke forudsætninger nedenfor.

Da gennemsnitseksemplet ovenfor anvender afrundede tal kan der forekomme mindre afvigelser i meromkostningen ift. Energinets regneeksempel⁵, hvor man selv kan indtaste sin produktion leveret til nettet og sit forbrug trukket fra nettet.

Du kan finde dit målte forbrug og produktion ved at logge ind på Eloverblik.dk⁶.

⁵ Energinets regneeksempel (linket downloader Excel-ark direkte): <https://energinet.dk/-/media/2A64A753ABED4537A3D057EAF14376E4.xlsx?la=da&hash=21D7A6F77D6695B8904EDC32E3FF0C2B65AC7E1A>

⁶ Eloverblik: <https://energinet.eloverblik.dk/da-DK/Home/Info>

Forudsætninger for figur 1:

Data for solcelleanlæg købt i 2012			Bemærkninger
Anlægsstørrelse	5,50	kW	Gennemsnitsstørrelsen for solcelleanlæg på årsnettoafregning. På ordningen var der en maxgrænse på 6 kW i en husstand.
Fuldlasttimer	800	timer	Antaget antal fuldlasttimer for et anlæg fra 2012
Produktion	4.400	kWh	5,50 kW * 800 timer = 4.400 kWh
Forbrug	4.000	kWh	Antaget gennemsnitsforbrug for en almindelig dansk forbruger
Egetforbrug i %	91%	pct	Udregnet som det gennemsnitlige forbrugs andel af gennemsnitsproduktionen fra et årsnettoafregnet solcelleanlæg
Øjeblikkeligt/direkte egetforbrug i %	20%	pct	Energistyrelsens standardforudsætning. Mange forbrugere er ude af huset i timerne i løbet af dagen, hvor solcellerne producerer, og kan derfor ikke forbruge alt den strøm, der produceres øjeblikkeligt/direkte. Visse elforbrugende apparater, som fx et køleskab, kører dog døgnet rundt.

Produktion og forbrug			Bemærkninger
Produktion i alt fra anlægget	4.400	kWh/år	
- heraf øjeblikkeligt egetforbrug	880	kWh/år	20% af 4.400 kWh (denne del kommer aldrig ud på det kollektive elnet)
- heraf produktion leveret til nettet	3.520	kWh/år	4.400 kWh minus 880 kWh
Elforbrug (trukket fra nettet)	3.120	kWh/år	4.000 kWh minus 880 kWh
Årligt nettoforbrug	-	kWh/år	
Årlig nettoproduktion solgt til nettet	400	kWh/år	4.400 kWh minus 4.000 kWh

Priser med moms			2019	Bemærkninger
Elspotpris (uden moms)	DKK/kWh	u. moms	0,35	Antaget årlig gennemsnits-spotpris (reelt vil prisen variere time for time i løbet af året)
Markedspris (+ 10% fortjeneste til elhandler)	DKK/kWh	m. moms	0,48	Spotpris + 10% fortjeneste + moms (25%)
Lokal nettarif	DKK/kWh	m. moms	0,25	Den lokale nettarif kan variere blandt netområderne
Transmissions-, net- og systemtarif	DKK/kWh	m. moms	0,10	
PSO tarif	DKK/kWh	m. moms	0,05	Energistyrelsens forventede gennemsnitlige PSO-tarif
Elafgift	DKK/kWh	m. moms	1,11	Elafgift uden moms på 88,4 øre/kWh
60-40 pristillægget	DKK/kWh	u. moms	0,25	Under antagelse af en spotpris på 35 øre/kWh
Total pris for el trukket fra nettet	DKK/kWh	m. moms	1,99	Den totale elpris (foruden abonnement), som forbrugere normalt skal betale, hvis man ikke er fritaget for enkelte af elregningens elementer

Note: I forbindelse med udregningen af årsnettoaftregnede solcelleejeres fordel ift. almindelige elforbrugere er generelle abonnementer til elhandler og net-selskab ikke medregnet, idet det er omkostninger, som alle elforbrugere betaler. Tallene er afrundet til to decimaler.